

**01.02.23**

**9-Б клас**

**Всесвітня історія**

**вч. Рзаєва Н.О.**

**Тема: Османська імперія.**

**Мета:** сформувати уявлення про Османську імперію в 19 ст; дізнатися про османську експансію, простежити територіальні зміни, яких вона зазнала, визначити причини і наслідки османських завоювань в Європі; обґрунтувати судження про політику османських султанів; ознайомитися з культурою Османської імперії в XVI-XVIII ст., розвивати увагу, мислення, пам'ять, вміння аналізувати та робити висновки, висловлювати власні судження, навички роботи з історичною картою; виховувати інтерес до вивчення історії.

**Перегляньте відео:** <https://youtu.be/CmiFM5rOpcY>

**Опрацюйте опорний конспект:**

**Османська імперія** — держава, заснована на півострові Мала Азія династією Османів (1300-1922 рр.). Це була степова імперія, яка увібрала державні й культурні традиції завойованих земель. Через тюркське походження династії та панівну культуру Османську імперію в Європі та Україні називали Туреччиною, її правителів — турецькими султанами, а підданих — турками. Османська імперія в зеніті своєї могутності в XVI—XVII ст. охоплювала всю Малу Азію, Балканський півострів, арабські землі Близького Сходу та Північної Африки, значну частину Закавказзя, Північного Причорномор'я загальною площею 5,2 млн км<sup>2</sup> з населенням до 30 млн осіб. Це була найбільша ісламська держава після Арабського халіфату. Від кінця XVII ст. Османська імперія через експансію європейських держав і розвиток національно-визвольних рухів втрачала території в Європі та на Близькому Сході. Її спадкоємцею стала Турецька Республіка.

## 2. РЕФОРМИ В ОСМАНСЬКІЙ ІМПЕРІЇ В ХІХ СТ.

На поч. ХІХ ст. – Османська імперія була в занепаді. Поразки у війнах з Росією та іншими державами свідчили про необхідність проведення реформ. Перші реформи були проведені султаном Селімом III (1789-1807 рр.), проте зустріли опір. Султан Махмуд II (1808-1839 рр.) теж зробив нову спробу реформування – ввів приватну власність на землю, новий адміністративний поділ.



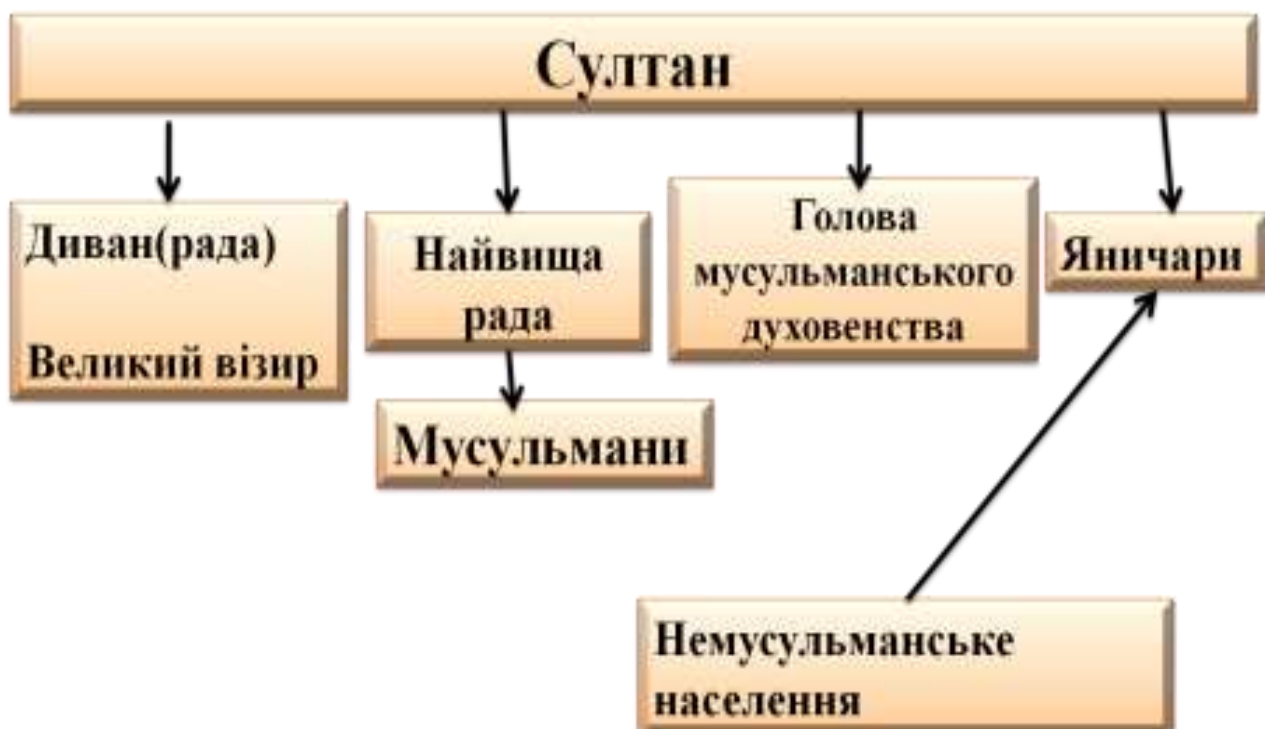
Селім III

**1839-1876 рр. - період Танзімату** (від араб, танзім — «порядок», «пристрій», «реорганізація»; іноді додається епітет хайрійє – «добродійний») – це період проведення реформ.

**ТАНЗІМАТ** — назва модернізаційних реформ в Османському султанаті протягом 1839-1876 рр. за правління султанів Абдул Меджида (1839-1861 рр.) і Абдул-Азіза (1861-1876 рр.).

**МЕТА РЕФОРМ:** подолати відсталість країни порівняно з Європою.

### Схема державного управління



## РЕЖИМ АБДУЛ-ГАМІДА II

Однак національні рухи нетурецьких народів посилювались. Нові османи, сподіваючись стримати ці рухи запровадженням конституційного ладу, 30 травня 1876 р. організували заколот і повалення султана Абдул-Азіза. Згодом новим султаном став Абдул-Гамід II. 23 грудня 1876 р. він оголосив про запровадження конституції, розробленої великим везіром Мідгатом-пашею та Намиком Кемалем. Вона проголошувала громадянські свободи, запроваджувала двопалатний парламент, хоча й гарантувала необмежені права султана.



У березні 1877 р. було відкрито першу сесію парламенту (меджлісу). Критика, що зазвучала з його трибуни, а в лютому 1878 р. висловлення недовіри великому везіру та його кабінету за поразки у війні з Російською імперією, дали султанові підстави побоюватися повстання, і він розпустив парламент, не давши йому навіть ухвалити бюджет.

Абдул-Гамід II обрав традиційну для султанату політику тиранії. Ліберальну опозицію всередині країни було придушено, були заборонені публічні зібрання. Султан запровадив контроль над пресою й поліцейський нагляд за підданими. Він сприяв розвитку сучасних засобів транспорту і зв'язку: було організовано імперський телеграф і пошту, споруджувалися залізниці. Мало подорожуючи країною, він широко користувався фотографіями для оцінки ситуації на місцях. В ідеології він зробив ставку на панісламізм і підносив власну роль халіфа як голови

всіх мусульман. За його правління значно зросла кількість світських шкіл, розвивалось книгодрукування.

На правління Абдул-Гаміда II припали територіальні втрати Османської імперії. Франція окупувала Туніс (1881 р.), Греція приєднала Фессали (1881 р.), Велика Британія окупувала Єгипет (1882 р.), Болгарія анексувала Східну Румелію (1885 р.). Крит унаслідок грецького повстання фактично відпав від імперії в 1897 р.

**Домашнє завдання: прочитати пар. 26. Запишіть основні реформи проведені в Османській імперії у 19 ст.**

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу [nataliarzaeva5@gmail.com](mailto:nataliarzaeva5@gmail.com)